Nro. 195.

DZIENNIK
PATRYOTYCZNYCH POLITYKOW W LWOWIE.

Dnia 27go Sierpnia 1795.

Gazety.

ANGLIA.

Z Londynu dnia 1. Sierpnia.

Fregatta *Anſon* ſmutną do *Plymouth* przyniosła wiadomość o zupełnem Emigrantów zbiciu na półwyſpie *Quiberon*.

Aże Dworſka Gazeta nowin takowych nie lubi donoſić, które chcą Miniſtrowie, aby za ſekretne miano, iakoby

 przez

przez to milczenie ſzczęśliwſi byli połowi ci w ſwych klęſkach dla tego, że podchlebcy o nich milczą; przeto idąc za hiſtoryi przykładem, która pomyślność i niepomyślność zawſze prawdy ryſuie kolorami, wyraża ſię tu wypis o Emigrantach z rozmaitych liſtów partykularnych. Z tych wſzyſtkich okazuie ſię, że kommenderuiących wzaiemna zazdrość i niezgody, tudzież niebaczne uformowanie Reymentów z ludzi po większey części na woynie poymanych, i błędy popełnione przez Pana *Puiſaye*, na mieyſcu Pana *d'Hervilly* kommenderuącego, którego zdatność niewyrównywała odwadze, pryncypalną ſą przyczyną tak fatalnego nieſzczęścia. Od pierwſzych dni wylądowania znaczna liczba Emigrantſkich żołnierzy, którzy dla tego ſzczególnie przyięli naſzą ſłużbę, aby uniknęli dalſzey niewoli, zaraz dezertowała. Nieprzyiaciel więc maiąc porozumienie ſię z pozoſtałemi w naſzym obozie żołnierzami, o wſzyſtkiem był uwiadomiony, iakie ſą naſze ſiły, iakie ſtanowiſka i zamiary?

W nocy z dnia 22, na dany znak od forpocztów, zbliżył ſię nieprzyiaciel do Fortecy *Sanscullote*, i bez wyſtrzału onę

opa-

opanował. Było tam garnizonu 5. tyśięcy, którego śię część złączyła wnet z Republikanami, a druga po desperacku biła śię. Ta rozprawa tym była straszniey-sza, że przyiaciela rozeznać niemożna było od nieprzyiaciół. Hrabia *d'Atylly* kommenderuiący pod ów czas Reymentem Hrabiego *d'Hervilly*, z wielą Officyerami od własnych żołnierzy rozśiekany został, którzy zaraz na stronę przeszli Republikanów. Cały Reyment *de Dresnay* broń złożył. Reymenta Xcia *de Leon*, i Hrabi *de Damas*, (z których ostatni mówią, że śię sam zabił) odpór mocny dawały, lecz i te nakoniec zwycięzkiemu orężowi uległy. Kawaler *Sombreuil*, który dniem wprzód silne pośiłki ściągnął, osobliwszym sposobem dystyngwował śię przez odwagę cale spokoyną, ale nieustraszoną, przez żywe przytem obroty woysk, i dziwną przytomność umysłu. On to zasłonił ucieczkę od wycięcia uszłych Emigrantów, i wstrzymuiąc natarczywy ze wszech stron impet, gdy zwłaszcza pomoc dały szaluppy armatne *Warrenja*, pod ów czas dopomògł, że miały czas Niewiasty i dzieci na okręty uciec. Jego to sprawiło uporne sił nieprzyiacielskich wstrzymanie, że kassa

uwie-

uwieziona woienna. Cóż potém? gdy sam ze wszystkich stron otoczony, lubo silnie i długo na czele Reymentu swego bronił się, iednak musiałby albo zabity bydź, albo wzięty, lecz Jenerał *Hoche* w nadgrodę tak niesłychanego męztwa kapitulacyę mu ofiarował z przyrzeczeniem życia dla samego i wszystkich poddaiących się dobrowolnie. Co się też uiściło. Tych zaś, którzy umkneli, a rachuią do 2,000. osób, wysiedli oni na małe wysepki *Honal i Hedie*, z początku wylądowania od Emigrantów zdobyte. Jedna z nich mocno iest ufortyfikowana, P. *Puisaye* z liczby iest schronionych. P. *d'Hervilly* przybył iuż do *Plymouth*.

Strata Emigrantów do 8. tysiący zabitych lub rannych wynosi, a między tymi liczy się Biskup *de Dol* z Xiężą swemi Z 1,600. ludzi, i 90. Officyerów, którzy składali Reyment Hrabiego *d'Hervilly* nie zostało więcey nad 30 Officyerów, i 180. Gemeynów. Reyment z Niemiec przyprowadzony od P. *Sambreu l*, składał się z 1,300. i z tego 49. tylko przy życiu zostało, a ci uciekli.

To pewna, gdyby nie dezercye, i nie rozróżnienia kommenderuiących, nasi mógliby się na pół wyspie *Quiberon* z 3. lub

lub 4. tyśiącami przeciwko naywiękſzemu długo bronić woyſku.

Niezgadzaią śię doniesienia względem śiły Republikantſkiey, którą do 15. 20. i nawet 40. tyśięcy ludzi podnoſzą. Strata ich mała, a zdobycz niezmierna. Bagaże, ammunicyę, artyllerye, 70. tyśięcy par trzewików, 5 ſtatków Amerykańſkich naładowanych żywnością, które Lord *Bridport* przeiął, i tam przyprowadził, wſzyſtko to wpadło w ręce zwycięzców.

Jeſzcze inne okoliczności przez tenże okręt woienny *Anſon*, który dnia 23. opuścił ſwą flottę przy *Belle-Isle* trzymaiącą blokadę koło brzegów Francuzkich, ſą naſtępuiące, które iednak wſzyſtkie do tego śię punktu ściągaią, iż ta expedycya Emigrantów na półwyſpie *Quiberon* wcale śię onym niepoſzczęściła.

Dnia 21. Lipca zaſzła tam głowna bitwa między Armią Republikantſką i Royaliſtów, których znaczna część na ſztuki rozśiekana zoſtała. Rzeź okropna przez znaczną część dnia i nocy trwała, gdyż z obu ſtron pardonu nie dawano. O ſtracie Royaliſtów różnie piſzą, a zawſze z wielką ich fatalnością, łączą wielką ſtratę ponieśioną w zapaſach moderun-

ków, i broni, oprócz Dział ogromnych, które z wyższych części okrętów woiennych dla użycia Royalistów wylądowano. Słowem, na co się tylko zwróci uwaga, wyznać trzeba, że w tamtych przynaymniey stronach iuż się ta wyprawa zakończyła. Niektorzy ranni Officyerowie Royalistów i żołnierze na okręcie *Anson* tu przybyli. Ze wszystkiego o czém się dowiedzieć możem z tey mocno dla nas nie pomyślney klęski wyświeca się to, że się z Angielskich żołnierzy żaden w tey bitwie nieznaydował. Prywatne listy Angielskich morskich Officerów na flocie *Sir J. B. Warren*, opisuią obszerniey ieszcze tę bitwę, i wszyscy na to się zgadzaią, że zdrada i skryta korrespondencya między Emigrantami i Armią Jenerała *Hoche* iest przyczyną tego nieszczęścia. Ledwie bowiem co przybliżył się Jenerał *Hoche* dnia 21. natychmiast dezertowały całe korpusa Emigrantów do niego, a tak obiął bardzo łatwo wszystkie mieysca za współpomocą tych, którzy one bronić mieli. Reyment *Dresnay* złożył przed Republikanami broń, i tylko dwa Reymenta biły się, które zastaniały reytyradę szczupłey garstki nayspiesźniey uchodzącey na okręta.

Z Za-

Z Zachodniey Indyi także niepocieszne wczora nadeszły tu wiadomości. Vice-Admirał *Caldvell*, który na Fregacie *Blanche* dnia 6. t. m. z *Antigoa* odpłynął, doniósł nam tak smutne okoliczności, że wolelibyśmy nawet ani wiedzieć o nich. Wyspa *St. Lucia* w zupełney zostaie possessyi Francuzkiey Rzeczypospolitey, i mocno się iuż lękano tam, aby w krótce i *Grenada* niepopadła podobnemuż losowi. Francuzi otrzymali tak znaczne posiłki w tamtych stronach, iż kto wie, czyli naytroskliwsze starania zaradzą bespieczeństwu wszystkich innych wysp Amerykańskich. Spustoszenia też poczynione od Insurgentów na wielu wyspach są nad wszelkie opisania okropnieysze. To zaś naysmutnieysza, że Angielskie transportowe okręta *Hero*, *Blenheim*, *Montserrat*, i *Aurora* z 700. woyska, które ściśnionym zachodnio-Indyiskim woyskom na pomoc przybydź miały, wpadły w ręce nieprzyiacielowi. Równie też transportowe okręta z żywnością i Ammunicyą Republikanie zabrali. Flotta, której część te okręta składały, wypłynęła dnia 24. Maia z *Portsmouth* pod konwoiem okrętu woiennego *Samson* od 64. armat: lecz

gdy

gdy woienne od niey przez szturm oddzielone zostały, pod òw czas transportowe przy *Barbados* na trzy Francuzkie napadły Fregatty, które wzięły one iako zdobycz i do *Guadeloupy* zaprowadziły.

Gdy Francuzi wyspę *St Lucia* wzięli; spodziewaią się teraz uderzenia na wyspę *Martinikę*. Tameczni Francuzcy uzbroieni mieszkańcy, iuż opanować usiłowali Fortecę *Bourbon*, ale ieszcze zapobieżono iakożkolwiek temu nieszczęściu. Dnia 19. Czerwca woyska nasze musiały *St. Lucia* opuścić zewszystkiem, składały się one z 14,000. ludzi, między któremi do 600. było chorych. Znaczna także część woyska naszego do Republikanów przeszła.

Przy opuszczeniu nagłém tey wyspy przez woyska Angielskie niezmierne zapasy nasze tak żywności, iako i ammunicyi dostały się w ręce obeymuiących tęż wyspę. *Sir John Laforey*, który na mieyscu Admirała *Caldvell* kommendę na morzu zachoduio - Indyiskim obiął, przez 15. godzin od Francuzkiey fregatty przy *Barbados* był ścigany, ale uszedł przecie.
